

Quartū

Preceptū

vel mala sibi diuisas circumstācias. **S**i nūnq̄ est meritaria illa naturalis dilectō quādō q̄s diligēt alii. solum ideo q̄ cognatus ei⁹ est. **H**ic etiam bruta diligēt fetus suos. **D**ñ Greg. in omne de aplis. **I**ste veraciter cātate habet. q̄ i amicū diligēt in deum i mīmīcū p̄pt̄ dēū. nā sūt nōnulli qui diligunt p̄xim̄ os sc̄z p̄pt̄ affectōe carnis a cognacōnis q̄bus tñ in hac dilēcōe sacra eloquia nō oīr̄ dicūt. **S**i aliud est qđ sponte impendit natuē. Aliud qđ p̄ceptis dōmīni ex cāitate dētur obediētie h̄j mīmīz et p̄ximū diligēt. a tñ ista sublimia dilēcōis p̄mia nō assequūt̄ q̄ amore suū nō spuālit̄ s; carnalit̄ ipēdūt. **S**i q̄s tam diligēt ognatos nō solū ido q̄ ognati sunt. **S**ecundū. p̄pt̄ dēū i ex caritate infusa tunc fit dilēcō meritaria. grā enim non defruat naturā sed eam dirigit a ordīnat. **O**rta dilēcō p̄ximi est socialis q̄ quis altei vult bonū solū ideo q̄ est sotius ei⁹ vel amic⁹ cōcūis cōpatriota a fai liaris sibi q̄ potest esse bona vel mala sibi circumstantias. **E**t qñ sit solum p̄pt̄ societate tūc nō est meritaria. **Vñ math. v.** **S**i diligitis illos qui ws diligēt quāmercede hēbitis dilēcō i gr̄ ista q̄rta. p̄t̄ eē mala ut i h̄js qui se iuuāt ad p̄ctm̄. bō s; nō

Capitulū

Tercium

meritoia in h̄js q̄ sine cāitate in bōis se iuuāt i meritaria si sit p̄pter deum. **C**apitulū. iii.

Deordine aut̄ dilēcōis tēa sūt vidēda. **P**riū de numēo i gradu diligēdō. **S**ecūdo de ordīne q̄ p̄xis effectīue per elemosinam vel aliter subueiēt̄ sit. **T**ercō an peccatores sīnt diligēdi. **C**ui b̄ tu ad p̄mi itellectū nōn p̄mo q̄ p̄xi⁹ v̄l̄ q̄s met p̄t̄ itelligi diligere tripliciter. **P**rimo mō oplacēter i delcātīue id ē q̄q̄s delcēt̄ur a cōplacētīam hēat in bōno qđ aliq̄s possid̄z. **S**ecundo modo aliquid diligēt̄ affe ctīue seu optatīue vel desideātīue. **T**ercō modo effectīue. nā dilectō est volitō bōni a illa dilēcō dīr̄ dilēcō affectīua seu optatīua. **I**lli⁹ aut̄ dilēcōis sūt plures effectūt̄ ut elemosina corporis vel spuālis i opeā bona alia. **E**t exhibīcio talū effectūt̄ dicitur dilēcō effectīua. **S**ecūdo re memoradō q̄ bona nob̄ i pri imis desiderāda sūt triplitia. q̄ dā maxima ut b̄fītudo. alia me dia ut virtutes. **T**ertia infima ut corpori desuetūtia i q̄b̄ male vti possum⁹ ut scīa. hōr. dīuitie a filia. **T**ercō nō. q̄ cū carītas iclīmet ad diligēdū diuisa bō meliorā i optā q̄ ordo ne cessari⁹ ē ibi. **Vñ sup illo canti.** p̄mo ordīnauit i me caritatē

Quartum

Preceptum

Ambro. dicit **M**ultorum caitas
modemata est quod per misericordiam
tertium a quartum. peccat qui per
postere agit. nam scire quid fa
tias a nescire ordinem faciens
non est perfecte cognitiois. **O**rdinans
namque ignoratio otur bat meri
torum formam. **O**rdo igitur diligē
torum secundum magistrum in iiii. di. xxix.
prout elicitur ex augustinus. li. de do
ctrina christiana. ambro. ubi pri
us. et iero. sup. ezechiel. distit in
xiiii. gradibus. **N**am primo omni deo
diligendus est. primo affectu sic
super omnia ut diligatur propter se tamen
et alia omnia diligatur propter deum
relatio in eum ordinando ea et tamen
firmo amore ei quis inlxreat
quod hoc potius vellet se et omnes crea
turam non esse quod deum non esse et quod
hoc propter nullam creaturam deli
berate et scienter fassiat aliquod ostendit
preceptum dei sibi dilectioni quo tamen
debet caueri ut habes preceptum
in. c. viii. k. **S**ecundo diligat
super omnia complacenter et dele
ctatiue sic quod nulli vellet bonum si
cuit deo. **T**ercio effectu diligē
dus est super omnia. maximus enim
effectus exterioris caitatis sibi
exhibendi sunt puta honor et re
uerentia specialis. conformitas voluntu
tatui. obedientia. laus. gratiarum
actio et filia secundum illud patrum. **L**aude
te eum secundum multitudinem magnitudinis eius. **E**x quo potius quod benefi
ci timere habent quod homini intercedunt

Capitulum

Tertium

reuerenti? suumque deo. et conu
so timere habent prudentes. tale
honor sibi sibi permittentes ut
dicit gloriosus. hester. xij. quam ob
causa mardochaeus venerabilis
luit aman malum. **D**ecundo ergo dili
gente quilibet tenetur seipsum dili
gere quantum ad animam sibi bonum
volendo. prout expositum est pri
mo capitulo. plures affectus id est
intensioi affectu seu actu dile
ctionis quod proxio. quod tenetur interne
sioi affectu et volitione sibi proprie
tate bonum beatitudinis et virtutum
et actu bonorum quod cuiuscumque alteri
honi. Et tenetur se firmus diligere
ad illa ita quod minus possit aut
ti a dilectione sui quod cuiuscumque al
teri post se. **E**x quo potius quod non
solum bonus homo ex caitate. primo
malus debet secundum legem se plures
diligere et inter se amorem opta
tio quod proximum. saltem ordinato
amorem qui secundum est respectu predicatio
rum tripliitum bonorum. non tam
quod diu est malus debet se plures pri
mo bono diligere complacenter
et delectatiue. quod non complacere
tristari debet de eo quod nunc est
et desiderare quod fiat bonus. **E**t si
bi hoc quod totius potest et diligentius
quod cuiuscumque alteri procurare. Qui
libet etiam homo tenetur omnes ho
mines viatores diligere equitatem
et sic se seipsum transferre equitatim
ad pitatem boni quod optat quod que
libet tenetur proximo cuiuslibet

Quartū

Preceptū

optare et welle eādē b̄titudinē;
id est equalē beatitudinē quā
sibi optat et eandē p̄fectionem
virtutū et grāz q̄r hoc ē diligē
re p̄ximū tuū sic teipm id ē ad
idē bonū ad qd̄ teipm ut vult
Aug⁹. sup illo gal. vi. **O**pem
bonū ad oēs. **E**t aplus dicit. i.
cori. vii. **V**olo oēs h̄wies eē sic
me id est ad tātū bonū lic; non
e tanto affcū teneat. **T**ercō ḡ
du post scip̄ m tenetur q̄s inter
oēs maxime diligere intensue
p̄ntes suos. **Q**uia q̄to res dili
gibilis est ip̄i diligenti magis
coiuncta. **E**t q̄to magis et p̄us
diligebatur ab ea et q̄to pluā
et maio à bñficia suscepit ab ip
sa: tūto plus et intēhūs d; eam
diligere. **H**ip̄ p̄ntes alicui sunt
hmoi q̄r p̄mo ḡdu coiuncti di
lectōe p̄uementes natos et eis
eē post dm nutriē et disciplinā
tradiderūt ergo tē. **H**z di. qd̄
hip̄ntes essent malī nōne tunc
cetei min⁹ pp̄m qui v̄l'eciā extr̄
nei bonī essent amore p̄ntib; p̄
ponēdi. **R**e. q̄r oplacēter et delcā
tive debem⁹ plus diligere meli
orē. q̄r dēmus pl⁹ complacere
in bono suo adepto et in maioi
bono pl⁹ q̄r in minoi bono. **H**;
homo sicut amoē optatiō et de
sideratiō tenetur se pl⁹ diligere
intensue ecē. si mal⁹ sit Ita ecē
optatiue et de sideratiue deb; ho
mo plus diligē p̄ntes malos

Capitulū

Tercium

q̄ alios viatores quoscūq; bo
nos q̄r debet intensiori actu eis
optare et desideāre vitam etnā
et ut boī fiāt q̄r cuiuscūq; altei vi
atori etiam melioi. **E**t debet eti
am boī maxime ad hoc conaiet
coopari s̄m exigentiam statu
sui ut bonī fiāt et caritatem ac
quirant et in ea permaneāt. **E**lo
autē deb; approbare eorū ma
la facta quia hoc es̄h eos odire
Quarto post p̄ntes debet homo
maxime diligere intensue filios
et filias. **Q**uinto deinde fratres
et sorores. **S**exto cōsequenter
plus ap̄m quos q̄r minus ap̄i
quos. **S**eptimo domésticos pl⁹
q̄r extraneos. **O**ctauo extrane
os. **E**t hoc suāndū est tam s̄m
ordinem caritatis infuse q̄r s̄m
ordinem rectum nature quem
caritas nō auferit s̄ precipitat
regulat. **E**t notat Richardus i
tertio distinctione. xxix. q̄r intē
sio diligēs attenditur s̄m pro
p̄inquitatem ad deum que est
bōitas ip̄ius diligibilis. potest
ergo dicit ip̄e. tanta eē bōitas
extranei vel minus coiuncti. **E**t
tam parua bōitas et propinq̄
tas m̄hi magis coiuncti. ut po
te quia non attinet m̄hi nisi i
tertio vel q̄r gradu q̄r ex ma
ioi affcū debeo diligere extr̄
neum magis bonum q̄r magis
coiunctum m̄hi et min⁹ bonū
hoc etiam inuit Ambroſius

Quartum

Preceptum

cū dīc. q̄ domēstici boni sūt ec̄ malis filijs p̄ponēdi. Nono de b̄em⁹ iūmicos diligere ut bono nature eoz bonū velim? H; ī q̄tum sunt iūmici id est iūste nob̄ nocere cupiētes. nō dēm⁹ eos diligere. **R**acō secūdi q̄ tunc p̄ccām amarem⁹. Racō p̄ mi est q̄ etiā sunt p̄ximī scđm illud p̄ceptū math. v. Diligi te iūmicos v̄ros bñfacite h̄ns qui oderūt ws. **P**ro quo scđ; thō. nōndū q̄ hm̄oi dilectio nature iūmici potest duplicit̄ considerari. vno mō in generali a sic diligere iūmici est de necessitate salutis. ut cū q̄s in generali diligit p̄ximos ab illa generalitate iūmici nō exclu dat. alias peccar; mōrliter con caritatē. Alio mō consideratur dilectio proximī in sp̄eali ut sc̄; quis in sp̄eali moueatuz motu dilectionis actualis ad iūmici suū. ita q̄ actualiter velit q̄ optet sibi bonū. illud nō est de necessitate p̄cepti. Exemplū qn̄ cogitas de sorte iūmico. nō oportet q̄ statim optes sibi bonum actualit. Kō est q̄ p̄ceptū de dilectione iūmici est affirmatim ideo nō obligat p̄ semp. s̄ precepti ē ut nō odias eū. ut nū q̄ velis a optes sibi mala int̄ coe nocēdi. q̄ non odire p̄ximū est p̄ceptū negatū. ideo obligat semp q̄ p̄ semp. Est tñ

Capitulum

Tertium

ut dicit thō. de necessitate caitatis scđ; prepacōe; animi ut sc̄; ho mo habeat aim paratū ad hoc ut in singulari iūmici affectie diliget si necessitas occurret. **L**; q̄ absq̄z necessitatis articulo hō hoc actu impleat p̄fectionis ē a adhuc maioris p̄fectionis si amore elicto actu feratur dilectiū in iūmici cū affectu w lendi sibi bonū potissime qn̄ iūmicus actu offendit ut xp̄ō in cruce accidit. de hac materia plen⁹ dicetur in p̄cepto quīto de homicidio. **D**eclimo unde cimo q̄ vlt̄o diligere debemus ex caitate corpora nostra q̄ p̄xi rū eis volendo bonū. **H**ūt aut̄ corpori bona. cibus. potus. aer. gaudiū. tristitia. somnus. vigilia. abstinentia. q̄ tā prospera q̄ adūsa iōtum talia debuiūt spūi. mōtum vero spūm i vir tutib⁹ ipediūt. talia a similia non sunt bona corpori s̄ no ciua q̄ dānatur p̄ talia eterna liter vel ad illō disponit. Item quatuor dotes aie sunt optia corpori que sine labore vie nō acq̄rim⁹. **E**x p̄missis oib⁹ cō clusiōe; illā nō doctoz cōmūter q̄ q̄uis quilibz oēs alios hōies ex p̄cepto teneatur i ge nere diligere sic seipm id est ad equale bonū. non tñ oport; ip̄su in quilibz sp̄ealiter a equali ter affectū dilectionis dirigere

Quārtum

Preceptum

Sed dubitatūr cū multe alie
sint cōdīcōnes qb9 mēbra xp̄i
inuicē cōiungūtur p̄ter tactas
ut relacō vrois ad maitū **Filiū**
ad p̄rē spuālē. subditi ad p̄la
tū. discipuli ad mḡr̄. t̄ dñi ad
huū t̄ ecouerso **C**ur de h̄js nō
fit mēcio p̄ abro. **I**x. bōue. di.
ij. i tercō q̄ om̄es r̄ducūtur ad
p̄fatas ut p̄ma vroxis ad dilcō
nē sui. **H**ecūda ad dilcōne pa
tris carnali s dilcō pris spūa
lis a plati similit yltia duo ad
dilcōnem domesticor̄. **H**ecun
do dubitatur vtr̄ pater carna
lis plus fit diligēd̄ patre spi
tuali. **I**x. ibid. **R**ichar. in tercio
q̄ sic **Q**uiā licet pater spuālis
maḡ det nō tñ ita wre est cau
sa bñficij qđ ip̄edit cū nō det fi
lio illō beneficiū n̄ mistealiter
Dat aut̄ carnalis debet filio eē
nature sicut causa efficiēs t̄ bñ
ficiū nutricōnis t̄ doctrine. ho
nor tamē magnus debetur pri
spuāli p̄pt statum beneficiū a
etiam p̄pt subsidiū. **T**ercō du
bitatur a cōiugat̄ pl̄g tenea
tur diligere vroxem. q̄ p̄ntes
Ix. bñm thō. q̄ vrox cōiungit
viro ut vna caro. **M**at. xix. **E**t
duo in carne vna. **I**do intensi
diligitur vrox sed maior ruerē
tia est p̄ntibus exhibēdaracio
ne p̄ncipiij. **V**nde in q̄busdā
magis deb; vir assistē p̄ntib;
q̄ vrox. **S**ed q̄tū ad ymōne

Capitulum

Tertium

carnalis copule a cohabitatio
nis relictis omnibus adh̄erabit
vrox non simpliciter relictis oī
bus q̄ non h̄js que ad p̄ntes
p̄tinent quib; etiam subuenien
dū est. **Q**uarto dubitatur. an
creaturas irrationales licite di
ligere possim⁹ **I**x. **T**homas i su
ma q̄ non tāq̄ ad ea ad que a
micitia habeatur h̄ sicut bona q̄
alij volumus in q̄ tum sc; ex ca
ritate volumus eas conseruari
ad honorem dei t̄ utilitatē h̄i
nū. **E**t sic etiam de? eas diligit
Et h̄ p̄t. xij. gradus eē diligē
di **E**x quo pat; q̄ male fatiūt q̄
canes aues equos vestes pecu
am a hmōi plu⁹ q̄ aiam v̄l cor
pus in se vel in alijs diligunt.
Quo ad secūd p̄ncipale. cui h̄
magis sit be nefatiūdū. **I**x. **T**h.
in quarto di. xv. dices **E**t dicit
philosoph⁹. ix. ethico. **I**llud
facile non est determinare p̄ter
multas diuisitates boni a neccā
tñ. tñ hoc est tenend⁹ q̄ semper
magis redēdūt est debitu. q̄
beneficiū impēdēdū ut ip̄e dic.
ibidē n̄ ex parte altera assit ma
ioris bñitas vel necessitas. t̄ id o
parentibus t̄ prop̄nquis t̄ be
nefactorib; t̄ eis a quib; spi
tualia accipit h̄o magis deb;
elemosinā facere si indigeat a
ceteris paib; melioribus ma
gis a magis indigentibus. **E**t
hic bñm has tres condicōnes

Quartum

Preceptum

debet gradus in elemosinis p̄stū
tui sc̄; sc̄; honestū. necessariū
a debitu. Assigre autē i singulis
qñ vñ altei eoz p̄feratur ē im-
possibile q̄ singulares cōdico-
nes q̄ attēdēde sunt: infinite sūt
q̄ nō cadūt s̄b arte. de h̄is autē
vñctio docet q̄ prudētiū s̄ filū
lxx tho. Quo ad. in. p̄ncipa-
le queritur cū oēs debeam⁹ dī-
ligere. an etiā pccōres dēamus
diligere ~~lē tho.~~ 2. 2. q. xxiiij. Et
mgr m. iii. di. xix. In peccati-
bus duo sūt cōsiderāda sc̄; na-
tura q̄ culpa. Sedm naturam
quā a deo habet capaces sunt
b̄titudinēs. a ideo sc̄; naturā
sūt ex cāitate diligēdi. q̄ sic de-
bem⁹ eos diligere. sc̄; optādo
eis vitā eterna. p̄nia; de pccō.
iustitiā. q̄ alia bō ad vita; eter-
nā p̄mouētia. H; culpa eoz
deo est cōntra a ei displicet q̄ē
impeditia eoz salutis. Et ideo
sc̄dm illā cōsideracōem sūt oēs
pccōres odiēdi. ymo pater a
mater a filiū q̄ p̄m̄q ut doceat
luce. xiiiij. ideo ps. Inq̄s odio
habui. vnde gre. in pasto. ex-
ponēs illud ps. pfecto odio
oderā illos dicit Imiticos dīp-
fecto odio odisse est q̄ q̄ faci-
sunt a deo diligere. a q̄d fatiū
increpare. prauoz mores p̄me-
re vite p̄desse. Et sc̄dm aug⁹ i
sermone quodā Esto filis me-
dico. medicus enī odit egritu

Capitulum

Quartum

dīmē q̄ ut liber; egrotū febrē p̄
seqtur. nolite amare vitia ami-
coz vrōrum s̄i amatis amicos
vestros. Capitulū. iiij.

Doro nūc q̄rto viden-
dū est de dilectōe p̄xi
ut cadit s̄b osilio de q̄
tractāda sūt tria sc̄dm tria p̄
q̄ dilectio p̄xi ad pfectioē; ten-
dit. Primo de extēsione dile-
ctionis fraterne. Secundo de in-
tentōe eius. Tercō de efficacia
seu effectu eius que oia ponit
sāctus thō. li. de pfectione spi-
tualis vite. c. xiiij. xv. a. xvi.
Qntū igitur ad p̄mū sciēdū q̄
in extēsione dilectionis proxī
mi est triplex gradus. Hūt ei
quidam q̄ aliquos homines
diligūt vel propter beneficia
impensa. vel propter naturalis
cognaciōis vinculū. aut ciuilis
amicitie. Et iste dilectōis gra-
d⁹ t̄ minis ciuilis amicitie coar-
tatur. vnde dñs dicit math. v.
Si diligitis eos q̄wos diligūt
quā mercedē hēbitis nonne a
publicani hoc fatiūt. Et si salu-
taueitis fratres vrōs tñ quid
āplius faciis. nōne a ethmici
hoc fatiūt. Hūt alij qui dilectō
nis affectū etiā ad extrēnos ex-
tēdūt dūtñ in eis nō inueniat
aliqd q̄d eis aduersetur. Et
quidē dilectōis grad⁹ quos
mō s̄b nature limitib⁹ coarta-
tur. Ois enī h̄o mō naturaliter